

SHRNUTÍ VÝSLEDKŮ ZAPOJENÍ VEŘEJNOSTI DO ZHODNOCENÍ MOŽNOSTÍ REVITALIZACE PARKU BĚLČICKÁ

ZÁKLADNÍ INFORMACE

Zapojení veřejnosti proběhlo ve spolupráci Městské části Praha 4 s Katedrou zahradní a krajinné architektury ČZU. Výsledky budou uplatněny při práci studentů 4. ročníku, kteří si zvolili možnosti revitalizace parku Bělčická jako semestrální atelierové zadání. Současně budou k dispozici městské části jako podklad pro zlepšení správy parku a ke zvážení případných intervencí směřujících k jeho regeneraci a revitalizaci.

Všem účastníkům plánovacího stanu a online ankety velice děkujeme za projevený zájem!

Vedoucí atelieru

Ing. Jana Halamová, PhD.

Ing. Jindřich Vaněk

Odborný garant zapojení veřejnosti

Mgr. Martin Veselý, PhD.

V Praze dne 19. 10. 2023

PLÁNOVACÍ STAN

Úvod

Sběr podnětů v plánovacím stanů v pondělí 9. 10. od 11:30 do 17 hodin a v pátek 13. 10. od 9 do 14:30 přímo v parku. Zúčastnilo se zhruba 80 respondentů (nepočítaje v to malé děti, které neodpovídaly samostatně). Přibližně třetinu respondentů tvoří senioři a rodiče dětí předškolního a školního věku, lidé vyššího středního věku necelou pětinu. Zbylou sedminu představují dospívající a mladí dospělí.

Hodnoty a současné využití parku

Návštěvníci plánovacího stanů se shodují, že park je obvykle poměrně tichý a klidný. Oceňují rozlehlý "zelený" prostor uprostřed sídliště, s množstvím vzrostlých stromů. Park nejvíce využívají místní senioři k procházkám a odpočinku na lavičkách. Hojně je také navštěvován maminkami s malými dětmi, které zde jezdí s kočárkem nebo vodí nejmenší děti na procházku. Děti rády využívají okružní cestu kolem kruhového záhonu k běhání, jízdě na odrážedlech a dětských kolech. Rodiče oceňují přehlednost parku. Když si sednou na některou z laviček, vidí, kde se jejich děti právě pohybují. A díky minimálnímu provozu v bezprostředním okolí se nebojí, že vběhnou či vjedou pod auto. Nezanedbatelný podíl pravidelných návštěvníků parku tvoří pejskaři. Psi často běhají po parku navolno. Blízkost "psí louky" oceňují obzvláště pejskaři senioři z okolních domů. Park navštěvují za pěkného počasí i studenti Gymnázia Postupická. Koupí si nápoje nebo svačinu ve večerce, posedávají na lavičkách a povídají si.

Hlavní problémy parku

Za největší problém parku považují návštěvníci častý výskyt bezdomovců, opilců a narkomanů. Četnost problému kladou do souvislosti s opuštěným objektem někdejší občanské vybavenosti v bezprostředním sousedství parku a přítomností nedaleké velké ubytovny. Podnapilí lidé často posedávají na lavičkách a hlučně se baví do nočních hodin. Navíc po sobě zanechávají nepořádek. Bezdomovci a narkomani využívají "skryš" v bujných keřích. Nejproblematictější jsou z tohoto hlediska objemné šeříky v dolní části parku. Výrazná většina respondentů se ale shoduje, že keře je třeba udržovat, na některých místech redukovat, nikoli z parku úplně odstranit. Řada žen uvedla, že po setmění je park pocitově nepříjemný a chodí tudy nerady.

Mnoho připomínek se týkalo údržby parku. Kořeny nevhodně vysazených stromů vzdouvají cesty a komplikují tak pohyb starým lidem, rodičům s kočárky i dětem na odrážedlech, kolech či koloběžkách. Kriticky hodnocena je také údržba parku - nekvalifikovaná péče o dřeviny, přerostlé keře, chybné zastřihávání růží, sečení trávy nakrátko v suchých horkých letních dnech, zajištění multikár vyvázejících odpadkové koše do trávníků. Zničené lavičky. Nedostatek laviček ve stínu a polostínu. Jednotvárná nabídka mobiliáře k posezení.

Všude stejné, nenápadité lavičky s opěradly podél cest. Málo odpadkových košů a chybějící sáčky na psí exkrementy. Vícekrát zazněl podnět na zpevnění návštěvníky vyšlapaných pešin, stav současné cestní sítě však vnímají respondenti jako naléhavější problém než její trasování. Několik respondentů označilo jako problém nejen přerostlé keře podél chodníku za domem Bělčická 11 - 25, ale také stromy vysazené v přílišné blízkosti domu, takže nepřiměřeně stíní byty. Hranice městských pozemků sahají až bezprostředně k bytovému domu Bělčická 11-25. Proto většina dotázaných obyvatel domu vnímá jako příležitost vytvoření jasné hranice mezi veřejným prostorem parku a polosoukromými předzahrádkami, které by měly dostat vzhlednou, přehlednou a prakticky udržovatelnou

podobu. Zaznělo rovněž, že jehličnany nejsou do parku vhodné, neprosperují zde a měly by být nahrazeny jinými, listnatými stromy. Pamětníci zmínili, že nejen podél domů, ale i doprostřed parku vysazovali stromy místní obyvatelé bez potřebných znalostí a zkušeností. Nezanedbatelné části respondentů vadí, že po celém parku mohou volně pobíhat psi. V důsledku toho dospěle nelákají trávníky ke sportovním aktivitám ani odpočinku a bojí se nechat v nich běhat a hrát si děti. Přivítali by proto vymezení ploch určených ke hře a odpočinku, s náležitě udržovaným trávníkem a zákazem vstupu psů. Naopak oplocené psí hřiště není dobrým řešením podle pejskařů ani nepejskařů, kteří toto téma zmínili.

Nabídka volnočasových aktivit

Značně rozdílné jsou názory respondentů na intenzitu využívání parku. Podle některých by měl zůstat lokálním parčíkem určeným k procházkám, odpočinku na lavičce a venčení psů. Dětské hřiště by v prostoru parku považovali za rušivé a vhodné podle nich nejsou ani herní a sportovní prvky volně rozmístěné v travnatých plochách. Argumentují, že hlavní hodnotou parku je jeho klidný charakter a nabídka hřišť a sportovních aktivit je dostatečná v okolí. Vyšší počet respondentů ale zastává názor, že by měl park nabízet více důvodů k pobývání. Nejčastěji zmiňovali herní prvky pro předškolní i školní děti, posilovací či workoutové prvky a fotbalový plácek s malými brankami pro děti. Jednotlivci zmínili balanční stezku nebo slackline. Výrazná většina respondentů, kteří by přivítali “aktivnější” park, se shoduje, že by v něm neměla vzniknout oplocená dětská hřiště a sportoviště se speciálními povrchy, ale nevelké množství herních a sportovních prvků by mělo být rozmístěno v udržovaných travnatých plochách. Menší děti rády kreslí křídami na chodník. Tato možnost by měla být zachována. Zlepšení povrchů cest by také usnadnilo dětem jízdu na koloběžkách nebo kolečkových bruslích. Některé cesty, například okružní, mohou být kreativně pomalované dopravní tematickou a sloužit k rozvoji jízdních dovedností dětí. Několik respondentů uvedlo jako referenční příklad dobré praxe Rožtylské náměstí na starém Spořilově, které je hojně navštěvováno nejen obyvateli blízkého okolí. A to včetně přítomnosti kaváren a restaurací po jeho obvodu. Většina rezidentů by ale takovou frekvenci návštěvnosti považovala za rušivou. Mj. také zaznělo, že si nedokáží představit, jak oni nebo jejich sousedé leží v tomto parku na dece nebo na lehátku a ostatní se na ně dívají z oken.

Vodní prvek

Otázka umístění vodního prvku do parku je kontroverzní. Několik respondentů zmínilo, že by mohlo být v parku pítko nebo mlžítka. Zazněly ale i náměty na umístění okrasného jezírka nebo herních vodních prvků (včetně referenčních příkladů z Rožtylského náměstí nebo Malešického parku). Početnější skupina respondentů je ale k vodním prvkům v parku odmítavá. Mají obavu z hygienických problémů (využívání vodního prvku k umývání či praní prádla bezdomovci, koupání psů) a vysokých nároků na údržbu. Mnozí respondenti pamatují, když se v místě dnešního kruhového záhonu nacházela požární nádrž, místními obvykle nazývaný “bazének” nebo “brouzdaliště”, a nechybí jim. Současný záhon s okružní cestou po obvodu většinou funkčně vyhovuje a esteticky je neuráží. Vícečetné návrhy na zlepšení jsou: vytvořit vstupy dovnitř kruhu, odstranit nevzhledný plůtek a zvolit jiný druh trvalek, který nebude tak náchylný k sešlapání a poškozování psy, umístit doprostřed strom místo rozrůstajícího keře, pod nímž mají nory potkani a opilci k němu chodí močit.

ONLINE ANKETA

Online anketa k revitalizaci parku Bělčická proběhla od 2. 10. do 16. 10. 2023.

Zúčastnilo se (tj. nejméně na jednu otázku odpovědělo) 143 respondentů. Mezi respondenty převažují ženy (61 %). 45 % respondentů bydlí v bezprostředním okolí parku a dalších 40 % jinde na sídlišti Spořilov II. 15 % respondentů představují studenti Gymnázia Postupická nebo žáci spořilovských základních škol. $\frac{1}{8}$ respondentů doprovází děti do MŠ Svojšovická. Nejpočetnější věkovou skupinu respondentů tvoří třicátníci (32 %) následovaní čtyřicátníky (23 %). Žádný respondent není starší 70 let. Výsledky se tak příhodně doplňují se zjištěními plánovacího stanů, v němž lidé vyššího středního a seniorského věku tvoří významný podíl respondentů.

V první otázce byla sledována četnost vybraných aktivit na škále denně/několikrát týdně, několikrát měsíčně, několikrát ročně a méně často/vůbec. V grafu uvádíme souhrnné hodnoty za všechny respondenty. Četnosti denně/několikrát týdně přisuzujeme hodnotu 1, četnosti několikrát měsíčně $\frac{1}{5}$, četnosti několikrát ročně $\frac{1}{30}$ a nižší četnosti 0. Výsledkem je hodnota v rozmezí 1 (každodenní aktivita všech respondentů) až 0 (žádný výskyt aktivity).

jen procházím 0,62

chodím na procházky 0,41

volná hra dětí 0,4

jízda dětí na kolech a odrážedlech 0,37

posedím na lavičce 0,26

venčím psa 0,19

Výsledky ankety podávají obraz nepříliš intenzivně využívaného parku. Největší část respondentů jím pravidelně pouze prochází. Protože je poměrně přehledný a dopravně bezpečný, využívají ho k vycházkám také rodiče malých dětí. Nízká hodnota 0,26 napovídá, že není místem, kam by lidé cíleně chodili "jen tak posedět" a kde by chtěli déle pobývat.

18 % respondentů zde pravidelně venčí psa. Zohledníme-li, že se v anketě vyjádřili především respondenti mladého a středního věku, přičemž mezi místními pejskaři jsou významně zastoupeni senioři, vychází podíl pravidelných pejskařů zhruba na čtvrtinu všech častých uživatelů parku. Tato čtvrtina pak svou aktivitou pokrývá většinu rozlohy parku (volné travnaté plochy).

V druhé otázce hodnotili respondenti park z hlediska různých současných a budoucích (cílových) charakteristik na škále rozhodně ano, spíše ano, spíše ne a rozhodně ne. Mohli také zvolit odpověď nevím/neumím to posoudit. Odpovědi rozhodně ano přisuzujeme hodnotu 1, odpovědi spíše ano $\frac{2}{3}$, odpovědi spíše ne $\frac{1}{3}$ a odpovědi rozhodně ne 0. Odpovědi nevím/neumím to posoudit nejsou statisticky hodnoceny. Výsledkem je hodnota v rozmezí 1 (velmi pozitivní hodnocení) a 0 (velmi negativní hodnocení).

Jaký je park Bělčická?

bezpečný přes den 0,72

přehledný 0,68

tichý a klidný 0,63

čistý a dobře udržovaný 0,52

láká k pobývání 0,5

bezpečný po setmění 0,42

Park Bělčická je docela přehledný a bezpečný přes den. Z hlediska údržby a pobytové atraktivity je hodnocen průměrně (což není na centrální parkovou plochu čtvrti příliš dobré hodnocení). Poměrně negativně je hodnocena bezpečnost po setmění.

Jaké změny by respondenti v parku přivítali?

nový vkusný mobiliář 0,84

revitalizovaná parková zeleň 0,8

místo setkávání 0,72

s dobře udržovanými trávníky 0,71

prostor k volné hře dětí 0,67

vyhrazená psí zóna 0,6

s květnatými loukami 0,59

s redukovanými keři 0,59

herní prvky pro starší děti 0,54

úprava trasování cest 0,54

herní prvky pro předškolní děti 0,51

Žádná z nastíněných změn není přijímána většinou negativně (hodnota menší než 0,5), ale pouze dvě možnosti lze charakterizovat jako prioritní (hodnota 0,8 a více).

Pro objektivnější postižení preferencí respondentů níže řadíme možné změny

a) podle procentuálního podílu všech respondentů (tj. včetně podílu odpovědí nevím/neumím to posoudit), kteří si něco opravdu přejí (odpověď rozhodně ano)

b) podle procentuálního podílu respondentů, kteří tyto změny považují za zřetelně nežádoucí (odpovědi rozhodně ne, hodnota za lomítkem).

Podle těchto kritérií lze rozdělit možnosti na:

preferované významnou částí návštěvníků parku a nekontroverzní

nový vkusný mobiliář 60/1

revitalizovaná parková zeleň 49/1

nadprůměrně preferované a málo kontroverzní (podíl odpovědí rozhodně ne nižší 10 %)

místo setkávání 41/7

udržované trávníky 40/7

průměrně preferované a podprůměrně kontroverzní (podíl odpovědí rozhodně ne v rozmezí 10 až 20 %)

prostor k volné hře dětí 36/13

vyhrazená psí zóna 34/18

méně preferované a málo kontroverzní

s květnatými loukami 22/6

s redukovanými keři 21/7

úprava trasování cest 17/9

podprůměrně preferované a středně kontroverzní

herní prvky pro starší děti 28/23

herní prvky pro předškolní děti 24/24